

Institutionen för språk och litteraturer

2026-08-21 Dnr: GU 2024/2374

Åtgärdsplan för huvudområdet Slaviska språk vid Institutionen för språk och litteraturer

Inledning

I enlighet med "Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå med extern bedömning 2023–2029", fastställd av Humanistiska fakulteten 2023-05-04 (Dnr: GU 2023/697), inkommer Institutionen för språk och litteraturer härmed med en åtgärdsplan för huvudområdet slaviska språk. Till grund för denna åtgärdsplan ligger den slutliga granskningsrapporten som utarbetades av den externa bedömargruppen och tillställdes Fakulteten och Institutionen för språk och litteraturer den 17 december 2025.

Ett upptaktsmöte hölls med bedömargruppen den 6 mars 2025 och gruppen genomförde platsbesök vid Institutionen för språk och litteraturer den 9–10 april samma år. Gruppens utlåtande har utarbetats med utgångspunkt från dessa besök samt från dokumentation som har stått till gruppens förfogande. Bedömargruppen bestod av Tora Hedin, docent i slaviska språk, Stockholms universitet, och Nikita Mikhaylov, universitetslektor i ryska, Högskolan Dalarna.

Föreliggande åtgärdsplan har behandlats av kollegiet i slaviska språk vid ämnesmöte den 10 juni 2026.

Sammanfattning av bedömargruppens utlåtande

Bedömargruppens samlade intryck var att utbildningen i slaviska språk vid GU uppfyller samtliga kvalitetskriterier och håller en hög akademisk kvalitet. Bedömarna framhöll att GU är unikt i landet genom att erbjuda ämnet slaviska medeltidsstudier, samt att GU var först i landet med att utveckla kurser i ukrainska. Vidare konstaterade bedömarna att studenterna är mycket nöjda med utbildningsnivån, uppfattar sig som delaktiga och kan påverka sin utbildning.

Till utbildningens styrkor räknade bedömarna den goda arbets- och studiemiljön och organisationen, lärarnas kompetens och engagemang, samt att ämnet bedriver omfattande nationell och internationell samverkan.

Innehållet i de examensarbeten som läggs fram inom ämnet motsvarar kunskapsmålen i kursplanerna. De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål.

Bland ”utbildningens utmaningar/svagheter och eventuella riskzoner” identifierade bedömargruppen det säkerhetspolitiska läget, låg studenttillströmning på högre nivåer, begränsad studentmobilitet och ett begränsat utbud av läromedel. Man noterade att ämnet har få doktorander och att det vore önskvärt med fler metodkurser på FU-nivå.

Avslutningsvis konstaterade bedömarna att utbildningen i slaviska språk vid GU är en viktig och strategiskt betydande miljö inom slavistiken i Sverige.

Nedan listas bedömargruppens rekommendationer samt institutionens kommentarer till dessa. Åtgärdsplanen avslutas med en tabell som sammanfattar rekommendationer, åtgärder, ansvarsfördelning och tidplan.

Bedömningsgruppens rekommendationer för vidareutveckling av ämnet

1. Vidareutveckla fler nätbaserade (eller hybrid-) kurser

En vidareutveckling bör inkludera kurser på engelska, inom realia, språkhistoria och den aktuella språksituationen i det östslaviska språkområdet.

Institutionens kommentar:

Under VT 26 har ämnet introducerat kursen *Det östeuropeiska arvet: idéer och kulturer från antiken till idag*, 15 hp (SL1100). Kursen är ett samarbete mellan de tre tillsvidareanställda universitetslektorerna. Kursen är en brett upplagd genomgång av idéer och kulturer från Östersjön till Medelhavet och från Polen i väst till Ryssland i Öst.

Åtgärd:

Institutionen har introducerat en ny kurs som bidrar till att bredda kursutbudet inom realia och områdeskunskap med fokus på Östeuropa. Rekommendationen om en fortsatt utveckling av engelskspråkiga kurser, särskilt inom realia, språkhistoria och den aktuella språksituationen i det östslaviska språkområdet, kommer att beaktas i den fortsatta kursutvecklingen. Samtidigt är institutionens och ämnets långsiktiga målsättning att minska volymen av helt nätbaserade kurser

till förmån för campusförlagd undervisning. I den mån nya nätbaserade kurser utvecklas kommer prioritet att ges åt hybridkurser på engelska.

2. Införa öppna forskarföreläsningar med utblick mot forskning

Ämnet rekommenderas införa öppna forskarföreläsningar med utblick mot forskning där kollegor presenterar sin forskning och som alla studenter och personal kan delta i (i hybridform för både campus-studenter och distansstudenter). Detta kan bidra till en ökad sammanhållning och förstärka forskningsanknytningen inom studierna.

Institutionens kommentar:

Ämnet slaviska språk har dels ett eget högre seminarium, dels medverkar kollegiets medlemmar regelbundet i de seminarier som anordnas inom ramen för Institutionens forskningsområden. Därtill har företrädare för ämnet presenterat sin forskning i formatet *Ett HUM om* som är publika föreläsningar anordnade av GU (Thomas Rosén, *Språken i krigets Ukraina*, Göteborgs stadsbibliotek, 22 februari 2025). Antoaneta Granberg har föreläst om sin forskning i grottklostret Murfatlar (*Att dokumentera kulturarv – kamp mot klockan i rumänskt grottkloster*, Göteborgs stadsbibliotek, 14 april 2025). Malin Carlström kommer att föreläsa om sin forskning (Lagerhusets bibliotek, 7 oktober 2026.). Ämnets medarbetare deltar regelbundet med föreläsningar vid *Språkdagen*, ett arrangemang som årligen samlar ca 200 gymnasieungdomar (2024 och 2025: Thomas Rosén om ukrainska; 2026: Malin Carlström om ryska). Gästforskare inom slaviska språk vid SPL ger seminarier dit studenter regelmässigt bjuds in. Till hösten 2026, då institutionen kommer att gästas av forskaren Evelina Mineva, kommer Slaviska medeltidsstudier att pröva en modell för studentseminarier via zoom utöver ordinarie föreläsningar.

Vid sidan av ovanstående håller ämnets företrädare regelbundet föreläsningar och panelsamtal i olika sammanhang (Göteborgs filmfestival, Bokmässan, etermedia m.m.).

Åtgärd:

Rekommendationen bedöms i huvudsak vara uppfylld, men ytterligare aktiviteter med forskningsanknytning planeras.

3. Stärk kompetensen

Det saknas en professor inom slaviska språk, något som påpekades redan i den förra utvärderingen som genomfördes 2016. Studenterna noterar också en begränsning vid val av uppsatsämnen. Här kan utökat samarbete med andra svenska lärosäten (bihandledare och opponenter utifrån, fortsatt samarbete som ger uppsatsskrivande studenter möjligheter att presentera sina projekt på nationell nivå, osv.) vara en väg.

Institutionens kommentar:

Huvudområdet slaviska språk har i nuläget tre docenter, varav två är universitetslektorer och en är biträdande universitetslektor. Alla tre är aktiva forskare och befinner sig i en pågående meriteringsprocess. Institutionen arbetar aktivt med att stödja deras fortsatta akademiska meritering och bedömer att huvudområdet sannolikt kommer att stärka sin professorskompetens inom en tvåårsperiod.

GU deltog förra året i den nationella uppsatskonferensen.

Åtgärd:

Institutionen fortsätter att aktivt stödja medarbetarnas akademiska meritering och att följa kompetensförsörjningen inom huvudområdet. Ämnet bedömer att den befintliga lärar- och handledarkompetensen täcker en bred variation av uppsatsämnen inom såväl språkvetenskap och språkhistoria som litteraturvetenskap och översättning. Hittills har ämnet inte behövt avvisa önskemål om uppsatsämnen på grund av bristande handledarkompetens.

För att ytterligare bredda de uppsatsskrivande studenternas akademiska miljö fortsätter ämnet samtidigt sitt nationella samarbete inom slaviska språk, bland annat genom handledarkollegiet och den nationella studentkonferensen inom SLUGU. Konferensen ger studenter möjlighet att presentera och diskutera sina uppsatsprojekt i ett bredare nationellt sammanhang. Vid behov kan samarbetet med andra lärosäten även nyttjas för exempelvis bihandledning och extern kompetens.

4. Vidareutveckling av ämnet ukrainska

Vidareutveckling av ämnet ukrainska med sikte på att längre fram etablera det som ett huvudområde är önskvärt och viktigt för balansen och stabiliteten inom utbildningen (apropå de tre benen som det talades om på platsbesöket), och också ett strategiskt beslut från universitetsledningen.

Institutionens kommentar:

Förmågan att vidareutveckla ämnet ukrainska begränsas av personalförsörjningen, som i sin tur är beroende av den ekonomiska situationen.

Åtgärd:

Institutionen delar bedömargruppens bedömning av ämnets strategiska betydelse. Med nuvarande ekonomiska förutsättningar är ytterligare utbyggnad inte möjlig, men institutionen har beredskap att utveckla kursutbudet om förutsättningarna förändras.

5. Utveckla nytt material för språkfärdighetskurser

Utveckla nytt material för språkfärdighetskurser i ryska och ukrainska med fokus på dagsaktuellt innehåll (texter, dialoger, exempel i övningar, osv.).

Institutionens kommentar:

Bedömggruppen konstaterar att nya läromedel hela tiden produceras inom ämnet ukrainska. Ämnet ryska har relativt nyligen bytt till *Möte i S:t Petersburg*, ett läromedel som är synnerligen väl utrustat med övningsmaterial för språkfärdighet. Inom Slaviska medeltidsstudier har läraren skrivit studiematerial som används tillsammans med någon av de många tillgängliga referensgrammatikerna. Studenten väljer själv den som passar (på engelska, tyska m.fl. språk)

Åtgärd:

Vid ett eventuellt framtida inrättande av ett kandidatprogram i ryska kommer behovet av material för språkfärdighetskurser att öka, men i nuläget bedöms materialet vara tillräckligt.

6. Utforska möjligheterna till fler utbyteskontakter

Utforska möjligheterna till fler utbyteskontakter genom att etablera kontakter med länder där ryska är ett andraspråk (t ex Lettland, eventuellt Georgien, även länder i Centralasien).

Institutionens kommentar:

Institutionen har i dagsläget avtal med universitetet i Tartu (Estland), Taras Sjevtjenko-universitetet i Kyjiv (Ukraina), Katolska universitetet i Lublin (Polen) samt Sofias universitet (Bulgarien). Därtill finns möjlighet för studenter att studera i Riga (Lettland) genom ett avtal där GU:s Institution för historiska studier är huvudman. Det sistnämnda har emellertid på senare tid avvecklat sina kurser i ryska som främmande språk, vilket har påverkat möjligheterna för GU:s studenter att genomföra utbytesstudier där.

Åtgärd:

Institutionen följer fortlöpande möjligheter till nya samarbeten inom relevanta språkområden.

Sammanställning av åtgärder, ansvariga och tidplan

Rekommendation	Åtgärd och prioritet	Ansvarig	Tidplan
Vidareutveckla fler nätbaserade (eller hybrid-) kurser	Huvudområdet har utvecklat en ny 15-hp kurs och fler kurser planeras.	Huvudområdet slaviska språk i samråd med viceprefekten för grundutbildning.	Genomfört och fortlöpande.
Inför öppna forskarföreläsningar med utblick mot forskning	Huvudområdet bedriver en omfattande seminarieverksamhet, inklusive publika föreläsningar.	Huvudområdet.	Genomfört.
Stärk kompetensen	Ämnets tre docenter meriterar sig löpande.	Institutionen och den enskilde medarbetaren.	2027–2029.

Vidareutveckla ämnet ukrainska.	Ekonomin för huvudområdet slaviska språk är f.n. i balans, men tillåter inte utbyggnad. Beredskap finns för att utöka kursutbudet.	Ämnesansvarig i samråd med studierektor och viceprefekt.	2027–2029
Utforska möjligheterna för fler utbyteskontakter.	Huvudområdet har flera aktiva avtal och är öppet för ytterligare samarbeten.	Studierektor.	Löpande.